

Varroatoosi diagnostika ja tõrje looduslähedaste võtetega.

TÖÖVÕTULEPING PR 5 -2.1-3, UURIMUSE ARUANNE

Lepingu täitja: Raimo Kiudorf

Uuring toimus Põlvamaal Räpina piirkonnas Sillapää mesilas

Töö on teostatud 2009.aastal Eesti mesindusprogrammi raames, mida toetab Euroopa Liit

Sissejuhatus

Uurimus hõlmab ajavahemikku 01.04.09-15.08.09.

Tõrjet olen teinud oma mesilas gaasilise oblikhappega Varrox aparraadi abil. Kevadel võimalikult vara, kohe peale puhastuslendu, sügisel peale meevõttu, augustis või septembris. Lestade arvukust ega olemasolu pole ma varakevadel hinnanud, tõrjet teen kogu mesilale.

Proovid Eesti Mesinike Liidule saatsin enne tõrje tegemist. Analüüside tulemused sain kätte 27.04.09., mis näitasid, et lesti minu mesilas pole.

Kas oli siis tõrje tegemine mõttetu?

Arvan, et tõrje oli siiski vajalik, kuna 16.juunil leidsin, et osadest peredest on välja visatud tiibadeta mesilasi (kooruv haue). Kust need lestad nüüd nii järsku ilmusid on raske vastata. Võib olla mesilaste eksimise teel naabermesilast.

Uurimuse tehnoloogia

06.aprillil 2009 tegin tõrje kogu mesilale gaasilise oblikhappega, välja arvatud 2 peret, kellele tegin tõrje Beevitaliga. Nendel peredel püüdsin määrata ka lestade olemasolu. Tarupõhjale olevale paberile lesti ei kukkunud. Arvukus null.

Pärast tõrjet, 10.aprillil kontrollisin kogu mesilast tarupõhjale pandud paberi abil. Mõnel perel oli maha kukkunud ainult 1-2 lesta. Edasi grupeerisin pered vastavalt tõrjete võtetele.

I grupp – Tõrje Beevitaliga

II grupp – Tõrje tümooliga

III grupp – lesehaudme väljalõikamine

IV grupp – Beevital + lesehaudme väljalõikamine

V grupp – Tõrje oblikhappega (kontrollrühm)

Kontroll paberilehe abil toimus iga 10 päeva järel. Kasutasin paberiribasid, mis mahtusid lennuavast sisse. Paberi tegin eelnevalt kokku toiduõliga, et lesti ei saaks õhuvooluga tarust välja ajada. Paberi mõõdud 25 x 45 cm. Hiljem tegin ümberarvestuse kogu tarupõhjale ja ööpäevale (24 tunnile). Paberi panin tarru õhtul peale lendlust ja võtsin ära hommikul enne lendlust. Meetod ise pole ehk kõige täpsem, aga mugav, kuna minul on lamavtarud ning pered on tugevad. Põhipesas 22 kärge, sama palju ka täisraamilises magasinis. Tarusid varustada külgluukidega ma pole soovinud.

Kasutatud tehnoloogiad

I

Beevital Hivecleani kasutasin vastavalt juhendile. Millal tegin tõrje?

- algas õietolmu aktiivne korje
- temperatuur oli ~ 18°
- tõrje tegin õhtul, kui mesilased kodus

II

Tõrjet tümooliga tegin mai algul. Briketil lasin pesas olla kuni hakkas tulema paju mett. Samaaegselt tõrje algusega andsin 2 x 0,5 liitrit suhkrulahu. Briketi asetasin söödanõu lähedale ning katsin kilega. Briketi alla ja peale asetasin puutükikesed, et oleks õhuvahe.

III

Lesehaudme väljalõikamist alustasin 16.mail, kui tarus olid esimesed lesed. Kasutasin väljalõikamisel ehitusraami ½ raamilist magasinini kärge. See oli indikaatoriks ka perede sülemlemistungi algusele.

IV

Kasutasin koos lesehaudme väljalõikamisega ka Beevitali. Beevitaliga tegin tõrjet kui oli näha lesehaudmel üksikuid lesti. See oli 10. mail.

V

See grupp oli kogu mesila, välja arvatud katsepered.

Tulemused ja kokkuvõte

- Ükskõik millist võtet kasutada on sügiseks ikkagi pered nakatunud lestadest.
- Parim tulemus oli ehk Beevitali ja lesehaudme väljalõikamisel.
- Tõrje tümooliga on õigustatud ehk sügisel. Pesa lõhnab pikka aega tümooli järele. Pered närvilised, mida märkasin ka eelmisel aastal katsel tümooliga.
- Tõrje Beevitaliga erilist efekti lõpptulemusena ei andnud. Plahvatuslik lestade arvukuse tõus oli juuli lõpus-augustis. Põhjus võis olla ka selles, et pered olid tugevad, haue 16-17 kärjel, tõrjet oli keeruline teha. Arvestada tuli ka sellega, et Beevitali oli mul piiratud kogus.
- Tõrjed on alati õigustatud ja vajalikud, eriti kui võrdlen oma mesila tervislikku seisundit, meetoodangut, rahulikumat meeleolu ja elujõudu nende mesilatega, kus tõrjet ei tehta.
- Arusaamatu on mõnel perioodil lestade leiud. Järgnevatel perioodidel lestad kadusid.
- Mida tugevam ja aktiivsem pere, seda vähem lesti.
- Peres, kus umbes 16 juunil toodi välja väärastunud, tiibadeta noormesilasi, larve, hiljem lestadega probleeme polnud. Küllap pere sai ise oma lestade probleemiga hakkama. Huvitav, kas ka järgmisel aastal?
- Tõrje peaks olema regulaarne, mitte kaootiline

Lisan:

Eelmisel aastal avastasin mesila Väike-Veerksus, kus ei tehtud tõrjet aga pered olid terved. Antud mesilast tõin ka endale järglased oma mesilasse. Kahjuks toimus salajane ema vahetus. Materjal läks kaduma. Väike-Veerksu mesilast jäi järele ainult üks hingitsev pere. Mesinik, 87.aastane mees ei suutnud oma perede eest enam hoolitseda ja jättis talvepessa rapsimee. Pered, peale ühe, hukkusid.

Miks seal Väike-Veerksu mesilas polnud toona lesti?

- Ehk oli selline liik, tugeva puhastustahtega, vastupidav
- Mesila oli isoleeritud. Ümbruskonnas umbes 3 km raadiuses polnud teisi mesilaid.
- Paljundus toimud ainult oma mesila materjaliga
- P.S. Pered antud mesilas olid natuke tigemad

Tõrje tulemusi kirjeldavad vaatlusandmed on esitatud allpool toodud tabelis

Uuringu tulemused

Perede rühm	Tõrje tulemused. Kuupäevad. Konroll, lesti taru põhjal													
	10.apr.	20.apr.	30.apr.	10.mai	20.mai	30.mai	10.juuni	20.juuni	30.juuni	10.juuli	20.juuli	30.juuli	10.aug.	15.aug.
I Tõrje Beevitaliga 2 peret	0	0	0	0	0	1	3	2	0	0	1	10	11	22
II Tõrje tümooliga 7.mai	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	2	6	18	20
III Lesehaudme väljalõikamine	0	0	0	0	1	1	0	0	2	5	5	4	18	17
IV Lesehaudme väljalõikamine + Beevital	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	2	2	7	10
V Tõrje oblikhappega kontroll	0	0	1	0	0	0	0	1	0	2	3	7	16	24

Aruande koostas: Raimo Kiudorf